

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра екобіотехнології та біорізноманіття

“ЗАТВЕРДЖЕНО”

Факультет захисту рослин,
біотехнологій та екології
“19” червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ПЕДАГОГІЧНА (АСИСТЕНТСЬКА) ПРАКТИКА**

Галузь знань Е «Природничі науки, математика та статистика» _____
Спеціальність Е1 «Біологія та біохімія» _____
Освітньо-наукова програма Біотехнології біологічних систем _____
Факультет захисту рослин, біотехнологій та екології _____
Розробники: д.с.-г.н., професор Коломієць Ю.В. _____

Київ – 2025 р.

Опис

Програма педагогічної (асистентської) практики здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії визначає зміст і організаційно-методичні засади проходження педагогічної практики аспірантами. Педагогічна (асистентська) практика в системі вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні є одним із етапів професійної підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (далі – аспіранти) до науковопедагогічної діяльності, який має за мету сформувати професійно-педагогічні компетентності щодо здійснення освітнього процесу у закладах вищої освіти. Програма педагогічної асистентської практики розроблена на основі Закону України «Про вищу освіту», у відповідності до Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23.03.2016 р. № 261, з урахуванням вимог «Положення про педагогічну практику здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії (PhD) Національного університету біоресурсів і природокористування України» (2020 р.)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	доктор філософії (PhD)	
Спеціальність	Е1 «Біологія та біохімія»	
Освітньо-наукова програма	Біотехнології біологічних систем	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	не передбачено	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	вечірня
Курс (рік підготовки)	3	3
Семестр	6	6
Лекційні заняття	год.	год.
Практичні, семінарські заняття	год.	год.
Лабораторні заняття	год.	год.
Самостійна робота	120 год.	120 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	15 год.	15 год.

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни «Педагогічна (асистентська) практика» - закріплення і поглиблення теоретичних знань, отриманих під час навчання в аспірантурі; набуття досвіду проведення усіх форм організацій освітнього процесу і видів навчальних занять у закладах вищої освіти; поглиблення та застосування фахових знань у розв'язанні конкретних педагогічних завдань практики; інтеграції науково-дослідної та педагогічної діяльності практикантів; розвиток професійно-педагогічних здібностей на основі досвіду практики.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати комплексні завдання в галузі біології у процесі проведення дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, оволодіння методологією наукової та науково-педагогічної діяльності, проведення самостійного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення і інтегруються у світовий науковий простір через публікації.

Загальні компетентності:

ЗК04. Здатність мотивувати людей та рухатися вперед

ЗК06. Здатність працювати автономно

Спільні спеціальні (фахові предметні) компетентності:

СК01. Здатність планувати і здійснювати комплексні оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у біології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у наукових виданнях з біології та суміжних галузей.

СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.

СК07. Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності

Програмні результати навчання:

РН01. Мати концептуальні та методологічні знання з біології і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

РН03. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати аналізу джерел літератури, експериментальних досліджень (опитувань, спостережень, експерименту) і математичного та/або комп'ютерного моделювання.

РН04. Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у біології та дотичних міждисциплінарних напрямках.

РН05. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з біології та дотичних міждисциплінарних напрямків з використанням сучасного інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті всього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

РН06. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

РН07. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати важливі теоретичні та практичні проблеми біології з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.

РН08. Глибоко розуміти загальні принципи та методи біологічних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері біології та у викладацькій практиці

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						вечірня форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	л	п	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Тема 1. Ознайомлення з кафедрою чи підрозділом для проходження практики. Формування календарного плану та графіку проходження педагогічної практики з врахуванням дотичності до наукового напрямку здобувача	1	10				10						10	
Тема 2. Ознайомлення та розробка лекційного	2-3	25				25						25	

матеріалу та представлення його під час заняття, з урахуванням правил академічної доброчесності. Проведення лекцій.												
Тема 3. Ознайомлення та розробка практичного (лабораторного) матеріалу та представлення його під час заняття. Проведення практичного (лабораторного) заняття.	4-5	25				25					25	
Тема 4. Ознайомлення та розробка а методичного матеріалу для самостійної роботи	6	25				25					25	
Тема 5. Ознайомлення із сучасними методиками викладання дисципліни для здобувачів вищої освіти за відповідно прикріпленою навчальною дисципліною, що є дотичною до наукового напрямку здобувача та його проведення	7	25				25					25	
Тема 6. Підготовка звіту (звіт, щоденник, відгук керівника). Представлення звіту у вигляді презентації.	8	10				10					10	
Усього годин		120				120					120	
Усього годин		120				120					120	

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено	

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачено	2

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Ознайомлення з кафедрою чи підрозділом для проходження практики. Формування календарного плану та графіку проходження педагогічної практики з врахуванням дотичності до наукового напрямку	10

	здобувача	
2	Тема 2. Ознайомлення та розробка лекційного матеріалу та представлення його під час заняття, з урахуванням правил академічної доброчесності. Проведення лекцій.	25
3	Тема 3. Ознайомлення та розробка практичного (лабораторного) матеріалу та представлення його під час заняття. Проведення практичного (лабораторного) заняття.	25
4	Тема 4. Ознайомлення та розробка а методичного матеріалу для самостійної роботи	25
5	Тема 5. Ознайомлення із сучасними методиками викладання дисципліни для здобувачів вищої освіти за відповідно прикріпленою навчальною дисципліною, що є дотичною до наукового напрямку здобувача та його проведення	25
6	Тема 6. Підготовка звіту (звіт, щоденник, відгук керівника). Представлення звіту у вигляді презентації.	10

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- залік;
- захист практики.

До захисту практики здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії подаються такі документи:

звіт з педагогічної практики аспіранта (Додаток 1);

календарний графік проходження практики (Додаток 2);

календарний план виконання індивідуального завдання педагогічної практики (Додаток 3);

відгук наукового керівника про проходження педагогічної практики (Додаток 4).

Звіт про підсумки практики, що містить виклад проведеної під час практики роботи, зокрема: перелік проведених навчальних занять, методичної роботи, виховних (поза аудиторних, профорієнтаційних) заходів практиканта, перелік відвіданих занять, тощо. Розроблені плани-конспекти занять (не менше однієї лекції, одного семінарського і одного лабораторного заняття). Аналіз одного з відвіданих занять викладачів або інших аспірантів (лекції, семінарського, лабораторного заняття). Підготовлені дидактичні матеріали, наочні засоби навчання (презентації), матеріали, що ілюструють використання інформаційно-комунікаційних та інтерактивних технологій під час проведення занять (кількість, назва, теми).

Документація подається керівнику практики у строки згідно з затвердженим планом роботи.

До захисту практики допускаються здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії, які у повному обсязі виконали індивідуальний план практики і надали пакет документів, передбачених Програмою.

Результати практики та її захист оцінюються на підставі наданих звітних документів.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод навчання через дослідження;

- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Тема 1. Ознайомлення з кафедрою чи підрозділом для проходження практики. Формування календарного плану та графіку проходження педагогічної практики з врахуванням дотичності до наукового напрямку здобувача	РН01. Мати концептуальні та методологічні знання з біології і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій. РН03. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати аналізу джерел літератури, експериментальних досліджень (опитувань, спостережень, експерименту) і математичного та/або комп'ютерного моделювання.	10
Тема 2. Ознайомлення та розробка лекційного матеріалу та представлення його під час заняття, з урахуванням правил академічної доброчесності	РН04. Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у біології та дотичних міждисциплінарних напрямках.	20
Тема 3. Ознайомлення та розробка практичного (лабораторного) матеріалу та представлення його під час заняття	РН05. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з біології та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті всього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.	20
Тема 4. Ознайомлення та розробка а методичного матеріалу для самостійної роботи	РН06. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.	20
Тема 5. Ознайомлення із сучасними методиками викладання дисципліни для здобувачів вищої освіти за відповідно прикріпленою навчальною дисципліною, що є дотичною до наукового напрямку здобувача та його проведення	РН07. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати важливі теоретичні та практичні проблеми біології з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.	10
Тема 6. Підготовка звіту (звіт, щоденник, відгук керівника). Представлення звіту у вигляді презентації.	РН08. Глибоко розуміти загальні принципи та методи біологічних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері біології та у викладацькій практиці	
Всього за курс		100

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	<i>НАПРИКЛАД:</i> роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	<i>НАПРИКЛАД:</i> списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	<i>НАПРИКЛАД:</i> відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення:

Програма педагогічної (асистентської) практики;
конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
підручники, навчальні посібники, практикуми;
методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Болонська декларація [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.mon.gov.ua/education/higher/bolon/
2. Загальні відомості про вищу освіту в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.mon.gov.ua/education/higher/higher
3. Методи навчання та їх класифікація // Сайт «Osvita.Ua» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://osvita.ua/school/theory/780/>
4. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://moskalik.at.ua/kurs_lekziy/mmmvvv.doc
5. Нормативно-правова база наукової діяльності у вищих навчальних закладах [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/index.php/ua/diyalnist/nauka/naukova-diyalnistuvishchikh-navchalnikh-zakladakh/4688>
6. Сайт «Аспірант України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mi/intranet/aspirant.com.ua/>
7. Теорія та методика навчання фундаментальних дисциплін у вищій школі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1488/1/Особливості,%20проблеми%20та%20шляхи%20активізації%20самостійної%20роботи%20студентів.pdf>